

Відео 14: «Подолання расової нетерпимості»

Доктор Девід Феддес

З усіх проблем, які загрожують людству, расова ненависть є однією з найстрашніших. Расова нетерпимість полягає в турботі тільки про свій народ. Це страх перед усіма, хто не належить до твого племені чи групи, ненависть до людей різного походження, презирство до тих, хто здається нам чужим. Расова нетерпимість – це алергічна реакція на всіх, хто відрізняється від вас. Це сприйняття людей іншої раси або групи як ворогів. Вона може бути смертельним і заразним явищем. Вона здатна проникати в різні групи та племена, заражає ненавистю цілі народи.

Результати жахливі. Коли ви піддаєтеся расовій нетерпимості, то перестаєте ясно мислити: замість того, щоб бачити справжню сутність людей, ви судите про них за кольором шкіри, назвою племені або місцем народження. Ви стаєте параноїком та ірраціоналістом. Щоразу, коли щось йде не так, ви звинувачуєте тих дивних людей, які вам не подобаються, і думаєте, що вони є частиною якоїсь змови. Расова ненависть затьмарює розум і душить душу.

Расова нетерпимість жахливо впливає на того, хто ненавидить, і, звичайно, за цим слідує шкода тим, кого ненавидять. У XX столітті відбулося багато жахливих подій: різанина вірмен турками на початку століття, винищення нацистами шести мільйонів євреїв під час Другої світової війни, різанина племен у Руанді та Боснії наприкінці XX століття. На початку XXI століття кілька тисяч людей в регіоні Дарфур в Судані були вбиті через етнічні та релігійні конфлікти. Етнічні конфлікти принесли небезпеку й смерть Нігерії та іншим країнам. Це лише кілька прикладів того, наскільки згубною може бути расова нетерпимість.

Як ми можемо її подолати? Як ми можемо подолати расизм, підозрілість та етнічні конфлікти? Сьогодні це питання є однією з найактуальніших проблем нашого світу. У Західній Європі багато хто відчуває ворожість до іммігрантів і сезонних робітників. Після краху комунізму в Східній Європі та на Балканах стара ворожнеча та міжусобиці спалахнули з новою жорстокістю. У Канаді зберігається напруженість між франкомовними та англомовними громадянами, а також корінними народами, розбіжності, які багато політиків намагалися вирішити, але зазнали невдачі. У Сполучених Штатах расова напруженість все ще не є пережитком минулого. Вони впливають на наймання працівників, видачу банківських кредитів, купівлю житла та верховенство права. Взаємні звинувачення в расизмі розлітаються на всі боки. Навіть університетські кампуси, які мають бути bastionami взаєморозуміння та толерантності, є об'єктом расових інцидентів. Отже, расова нетерпимість – це проблема, яку ми не можемо дозволити собі ігнорувати. Але що з цим можна зробити?

Спроба сегрегації та інтеграції

Сегрегація не працює. Були й такі, хто вважав, що найкращий спосіб запобігти конфліктам — це тримати різні групи окремо й не дозволяти різним фракціям змішуватися. Але сегрегація не запобігає конфліктам. Вона навпаки розпалює їх. У США поняття «окремі, але рівні» не означає рівність. У Південній Африці апартеїд окреслив кордони, які з часом стали лінією фронту. Дуже часто сегрегація визначає справедливість як «тільки ми». Вона не усуває расову ненависть, але робить її офіційною політикою.

Сегрегація не працює, але як щодо інтеграції? Можна припустити, що якщо різні народи змішаються та поживуть деякий час поруч, вони почнуть цінувати один одного. Що ж, серби та боснійці були змушені жити пліч-о-пліч понад сорок років під комуністичним правлінням,

але їхня ненависть один до одного нікуди не зникла. Інтеграції недостатньо. У Руанді племена хуту та тутсі вже багато років живуть пліч-о-пліч, але недовіра й ненависть тільки посилюються. Виявилося, що інтеграції недостатньо. У Нігерії та інших африканських країнах люди з різних племен об'єднувалися в єдиний національний уряд, а представники різних племен прагнули до величезних міст, де змішування іноді могло призвести до конфлікту. І в цих країнах звичайної інтеграції було недостатньо. У Сполучених Штатах, попри десятиліття законодавства про громадянські права, примусове використання громадського транспорту та більшу інтеграцію, расова ворожнеча все ще залишається проблемою. І навіть у нашій країні інтеграції було недостатньо для вирішення всіх расових конфліктів.

Те, що люди ходять в одні й ті ж школи, користуються одним і тим самим громадським транспортом, живуть в одних і тих самих районах, купують товари в одних і тих самих торгових центрах або працюють на одних і тих самих заводах, не означає, що вони стануть друзями. Політичної та соціальної інтеграції недостатньо для подолання конфліктів. Наївно вважати, що чим більше люди будуть мати справу один з одним, тим більше вони будуть любити один одного. Часто буває навпаки – чим більше часу вони проводять разом, тим більше ненавидять один одного.

Інтеграція не лікує расову ненависть. Важливо приділяти увагу дотриманню громадянських прав і створенню рівних можливостей. Але цього недостатньо. Заміна старої політики на нову не замінить ненависть любов'ю. Найглибша проблема не правова чи соціальна, вона духовна. Нам потрібно більше, ніж нові закони, нам потрібні нові серця.

Руйнування бар'єрів

Нам потрібна добра новина про Ісуса Христа. Євангелія стверджує, що Христос спасає людей з кожного племені, народу та робить нас єдиними в Ньому. Ісус руйнує бар'єри ворожнечі. Христос примиряє нас з Богом і примиряє один з одним. Він об'єднує абсолютно різних у багатьох аспектах людей.

У той час, коли писали книги Нового Завіту, расова нетерпимість була такою ж проблематичною, як і сьогодні. Римська імперія об'єднала багато різних народностей під єдиною політичною системою. Імперія охоплювала величезну багатонаціональну територію та об'єднувала багато різних народів. Однак політична інтеграція не привела до єдності та взаєморозуміння.

Існував різкий розподіл між римськими громадянами та рештою народу. Римляни пишалися своїм статусом єдиної світової наддержави. Рим надав своїм громадянам права, яких не мали інші. Римська влада звертала мало уваги на потреби народу, чию територію вона окупувала, а натомість окуповані народи ненавиділи римлян.

Греки розділили весь світ лише на два типи народів: греків і варварів. Греки пишалися своєю спадщиною блискучої філософії, мистецтва та культури. У греків була культура, а всі інші були варварами. На їхню думку так було простіше.

Існувало багато інших етнічних поділів, але, мабуть, найсерйознішим з біблійного погляду був поділ між євреями (тоді їх називали юдеями) та всіма іншими народами, яких називали язичниками. Багато язичників ставилися до євреїв вороже. Одного разу імператор Клавдій вигнав всіх євреїв, які жили в Римі. Язичники були проти євреїв, і багато євреїв зневажали язичників, часто називаючи їх «псами». Вони відмовилися обідати з язичниками та ночувати в їхніх будинках.

Серед усіх цих поділів і ненависті виникла Євангелія Ісуса Христа, яка зруйнувала всі етнічні бар'єри. Апостол Петро був євреєм, який жив під римською окупацією, але Бог наказав йому проповідувати Євангелію Корнилію, офіцеру римської армії. Петро охрестив цього язичника («пса!») і всю його сім'ю, привів до церкви й навіть залишився в будинку Корнилія на кілька днів (Дії 10). Раніше єврейський євангеліст Пилип привів до віри в Христа та охрестив чорношкірого чиновника з Ефіопії (Дії 8:26-40).

Бог покликав Павла, єврея, який до свого навернення пишався своїм юдаїзмом і не був у захваті від неєвреїв. Після того, як він став християнином, Ісус послав його проповідувати Євангелію язичникам. Павло приніс звістку про Христа грецькій підприємниці, на ім'я Лідія. Він проповідував перед зібранням грецьких інтелектуалів. Він також проповідував представникам римської державної влади. По всій Азії та Європі Павло засновував церкви, які об'єднували віруючих різних етнічних груп.

Знов і знов Євангелія об'єднує найбільш несумісних людей. Етнічні бар'єри почали руйнуватися: євреї, греки, римляни, азійці та африканці хрестилися через спільну віру в Ісуса Христа. Соціальні бар'єри впали: раби, купці, державні службовці та рибалки молилися разом в одній церкві. Як сказав апостол Павло: «Де нема ні грека, ні юдея, ні обрізання, ні необрізання, варвара, скіфа, раба, вільного, але Христос все і в усьому» (до Колосян 3:11). Люди різного походження йшли за одним Господом Ісусом і намагалися жити за Його словами: "По тому пізнають усі, що ви учні Мої, як будете мати любов між собою." (Івана 13:35).

Як Євангелія може об'єднати людей, які здаються абсолютно різними й наповнені лише страхом, ненавистю та огидою один до одного, та зробити їх одним цілим? Біблія говорить нам про це у 2-му розділі Послання до Ефесян, який складається з двох основних частин. Перша половина показує, як Христос усуває бар'єр між Богом і нами, а друга половина говорить про те, як Він знищує бар'єр, що розділяє людей різних племен або народів. Зверніть увагу, в якому порядку це відбувається: спочатку примирення з Богом, потім примирення між людьми.

Примирення з Богом

Подивимося на наші стосунки з Богом. Біблія показує, що, попри расові та племінні відмінності, ми всі маємо одну й ту саму основну проблему, і всі ми потребуємо спільного рішення. Павло починає другий розділ Послання до Ефесян, звертаючись до читачів такими словами: «І ви, мертві у своїх прогріхах та гріхах». Павло каже, що вони перебували під владою сатани. Далі він вживає вислів «ми всі», застосовуючи цей опис не лише до своїх читачів, а й до себе. У посланні до Ефесян 2:2-3 написано: «в яких ви колись проживали за звичаєм віку цього, за волею князя, що панує в повітрі, духа, що працює тепер у неслухняних, між якими й усі ми проживали колись у пожадливостях нашого тіла, як чинили волю тіла й думок, і з природи були дітьми гніву, як і інші». Досить похмура картина: всі ми мертві в гріху, під владою сатани, раби егоїзму, об'єкти Божого гніву!

Але на цьому біблійна звістка не закінчилася. «Бог же, багатий на милосердя, через Свою превелику любов, що нею Він нас полюбив, і нас, що мертві були через прогріхи, оживив разом із Христом, спасені ви благодаттю, і разом із Ним воскресив, і разом із Ним посадив на небесних місцях у Христі Ісусі, щоб у наступних віках показати безмірне багатство благодаті Своєї в доброті до нас у Христі Ісусі. Бо спасені ви благодаттю через віру, а це не від вас, то дар Божий, не від діл, щоб ніхто не хвалився» (Ефесянам 2:4-9).

Тільки Божа благодать та Його незаперечна доброта можуть врятувати нас. Без смерті та воскресіння Ісуса ми всі були б приречені. У всіх нас є одна основна проблема, і всі ми однаково потребуємо спасіння. Ніхто не має права зневажати когось іншого. Біля підніжжя хреста знайдеться місце для кожного. Саме кров Ісуса робить нас праведними перед Богом, а не наше походження, наше плем'я, наша культура чи будь-що інше, що є в нас. У Христі немає ні чорного, ні білого, ні араба, ні єврея, ні азійця, ні латиноамериканця, ні йоруба, ні ібо, ні хауса, ні тіва, ні іммігранта, ні тубільця, ні багатого, ні бідного, а є тільки грішники, спасенні благодаттю Божою і з'єднані в Христі Ісусі.

«Спасені і ви благодаттю через віру» – чи можна сказати це про вас особисто? Ісус Христос – єдиний, Хто може усунути нездоланий бар'єр між вами і Богом. Він помер і воскрес, щоб зробити це. Тільки Він може забрати з вас ваш гріх. Тільки Він може дарувати вам неймовірні багатства вічного життя. Якщо ви ще не повірили і не довірили своє життя Христу, ви повинні це зробити. Незалежно від того, хто ви, незалежно від того, де ви народилися, незалежно від того, звідки походите, раси чи національності, ви нічим не відрізняєтеся. Вам потрібен Ісус Христос. Вам потрібно визнати, що без Нього ви мертві в гріху, перебуваєте під владою сатани, сповнені егоїстичних бажань і заслуговуєте на Божий гнів. Тоді потрібно вірити, що спасіння – це дар Божої благодаті в Ісусі Христі. Потрібно прийняти цей дар особисто для себе, вірячи, що те, що зробив Христос, Він зробив для вас. У цей момент ти стаєш новим створінням у Христі. Ви починаєте робити добрі справи, які Бог приготував для вас заздалегідь (до Ефесян 2:10). Чи повірили ви в Ісуса Христа? Згідно з другим розділом Послання до Ефесян, тільки так ми з вами можемо примиритися з Богом.

Примирилися один з одним

Коли Христос примиряє нас з Богом, Він також примиряє нас один з одним. Він об'єднує людей з усіх верств суспільства й робить їх єдиними в Ньому. Друга половина другого розділу Послання до Ефесян показує, як Христос руйнує інші бар'єри, зокрема бар'єр між юдеєм та язичником.

Раніше ми говорили про римлян, греків, варварів та інші народи, і про те, як вони зневажали один одного. Ці поділи ґрунтувалися на гордині, страху та упередженнях. Але бар'єр між юдеєм і язичником був особливим. Звичайно, тут було багато хибних упереджень, але справа була не лише в людському факторі. Тут також був Божий вибір. Господь покликав Авраама, Ісаака, Якова та їхніх нащадків створити для Себе особливий народ. Саме Бог відокремив євреїв від усіх інших через обряд обрізання та через закони, які Він дав Мойсею. По суті, Бог посилав Своїх пророків ізраїльтянам. Отже, в певному розумінні євреї мали рацію, вважаючи себе Божим вибраним народом.

Але, згідно з посланням до Ефесян, все змінилося. Бар'єр між юдеєм та язичником був зруйнований у Христі. Розумієте, Бог вибрав євреїв не тільки заради них самих, але для того, щоб через них благословити всі народи землі. Бог дав Мойсею закон і різні пророцтва не тільки для того, щоб принести користь євреям, але і як перший крок до Своєї кінцевої мети, яка полягала в тому, щоб благословити всі народи світлом Своєї благодаті та істини.

Божий вибір для єврейського народу сповнився в Ісусі-Месії. Ознака обрізання вже не важлива. Жертвоприношення та церемонії закону Мойсея були вже непотрібними. Ці обряди та знамення виконалися під час останньої жертви на хресті. Об'явлення Божої волі більше не обмежувалося єврейським народом. Ісус наказав своїм учням проповідувати Євангелію всім народам.

Все, що раніше заважало язичникам стати частиною особливого Божого народу, було знищено на хресті. Люди з усіх народів, які вірили в Христа, мали бути прийняті й мати такий самий статус, як і члени Божої сім'ї, хай то будуть юдеї чи язичники, греки чи римляни, африканці чи азійці, індіанці чи будь-хто інший. Походження вже не мало значення. Єдине, що мало значення, це Христос. В Посланні до Ефесян 2:14 написано: «Він бо наш мир, що вчинив із двох одне й зруйнував серединну перегороду, ворожнечу, Своїм тілом». Євангеліє проголошувало мир з Богом усім на однакових умовах: віру в розп'ятого і воскреслого Христа. І поставивши всіх на один рівень перед Богом, вона поставила всіх людей на один рівень один перед одним.

Вже не чужі люди.

В кінці другого розділу послання до Ефесян, вірші з 19 по 22, Бог показує нам привілеї, які ми можемо мати завдяки вірі в Христа, та єдність, яку ми маємо з одновірцями з усіх мов і народів. Ми більше не чужі один одному. Бог показує нам це трьома способами: ми є громадянами Його Царства, ми є членами Його сім'ї та камінням у Його храмі. Ось що каже Біблія:

«Отже, ви вже не чужі й не прихоськи, а співгромадяни святим, і домашні для Бога, збудовані на основі апостолів і пророків, де наріжним каменем є Сам Ісус Христос, що на ньому вся будівля, уклад побудована, росте в святий храм у Господі, що на ньому і ви разом будуєтеся Духом на оселю Божу»(до Ефесян 2:19-22).

Подумайте про це! У Христі немає чужинців, є тільки співгромадяни в Царстві Божому. В Христі немає чужинців, є тільки брати й сестри в сім'ї Божій. У Христі наші етнічні відмінності не є потворними бар'єрами. Тепер вони стають прекрасним розмаїттям матеріалів, які Бог використовує, щоб побудувати для Себе величний храм.

Ми співгромадяни всім, хто став частиною Божого народу. Ми не чужі. Ми не нелегали. Ми не живемо за тимчасовою візою. Ми громадяни Царства Небесного. Ми належимо Богові. Христос – наш Правитель, а Біблія – наша Конституція. Громадян другого ґатунку не існує. Якщо ви стали християнином лише два місяці тому, то можете бути таким же повноправним громадянином, як і людина, яка є християнином протягом шістдесяти років. Якщо ваша національність відрізняється від більшості людей у вашій церкві, ви все одно залишаєтеся громадянином, як і всі інші.

У Царстві Божому кожна людина має ні більше, ні менше прав, ніж будь-хто інший. Кожен з нас має право на свободу, яку для нас купив Христос. Кожен з нас має право молитися безпосередньо до нашого Господа. Кожен з нас має право бути визнаним повноправним громадянином Його Царства. Біблія розповідає нам, як Петро промовив: «Пізнаю я поправді, що не дивиться Бог на обличчя, але в кожному народі приємний Йому, хто боїться Його й чинить правду" (Дії 10:34-35). Расизму та расовій нетерпимості немає місця в Христовій церкві. Ми всі співгромадяни.

І це ще не все. Ми не тільки громадяни одного Царства, але ще й члени однієї сім'ї. Ми є братами та сестрами в домі Бога. Христова Церква – це місце, де один й той самий Правитель дарує нам ті самі права, але це також місце, де той самий Отець обіймає нас з такою ж сильною любов'ю. Він прийняв у Свою сім'ю людей з усіх племен, мов, народів і націй.

Якщо у вас є маленькі діти, вони, можливо, вже запитали вас: «Кого ти любиш більше, мене чи мою сестру?». «Я люблю вас усіх однаково!» Кожна дитина індивідуальна. Таку любов в сімейному житті можна порівняти з прянощами. При цьому всі діти для вас особливі. Жоден з них вам не подобається більше або менше, ніж інший. Так само і в Божій сім'ї. Іноді нам хочеться думати, що у Бога є улюбленці. І це - ми. «Кого Ти любиш більше, Господи, мене чи мою сестру? Мене чи мого брата? Мою націю чи іншу?» Але в домі Божому всіх люблять вічною любов'ю. Господь любить кожного з нас так сильно, що помер за нас. Він так любить кожного з нас, що ділиться з нами своїм сімейним багатством. Він дарує всім Своїм дітям вічне життя та неоціненне багатство.

Насправді Господь навіть дарує нам право царювати з Ним. У домі Божому ти дочка царя, і це робить тебе принцесою. Ти син короля, і це робить тебе принцом. Біблія говорить, що ми будемо судити світ і навіть ангелів (1 посл. до Коринтян 6:2-3). Ми царюватимемо з Христом вічно (Об'явлення 22:5).

Все це є частиною дому Бога. Це означає, що нам потрібно зміцнювати, поважати та любити одне одного. Я маю ставитися до кожного християнина, якого зустрічаю, як до брата чи сестри, як до принца чи принцеси. Я не можу обдурити себе, думаючи, що Бог любить одного більше, ніж іншого. Ми є братами та сестрами у Христі, яких любить той самий Батько. Ми призначені для одної великої спадщини, належимо до одного дому.

І, нарешті, згідно з другим розділом Послання до Ефесян, ми всі є частиною одного величного будівельного проекту. Бог використовує багато різних будівельних матеріалів, кольорів, форм і розмірів, щоб побудувати Свій храм. Він бере культурні відмінності, які раніше викликали розбіжності, і робить їх чимось для святкування. Він перетворює бар'єри на будівельні блоки.

Отже, замість того, щоб намагатися змусити всі культури стати подібними до нашої, ми можемо радіти величному розмаїттю людей, яких Бог підносить до свого храму. Ми радіємо єдності, а не одноманітності. Ми не однакові. Ми різні, але у нас одна основа — Євангелія пророків й апостолів, тобто вчення, записане в Біблії. Нас усіх тримає разом один наріжний Камінь — наш Господь Ісус Христос. При всьому нашому розмаїтті, ми побудовані разом, щоб бути оселею, в якій Бог перебуває зі Своїм Духом.

Громадяни одного Царства, члени однієї сім'ї, частини одного храму — Христос приносить єдність у наше різноманіття. Довіряйте Ісусу Христу! Він є ліками проти расової нетерпимості, яка розбещує наші душі та розділяє наш світ. Ісус є життям і радістю всіх, кого виключають і зневажають. Він зруйнував бар'єри між Богом і нами. Христос зруйнував бар'єри між усіма групами людей. Живіть у Його любові!